

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
І.М. Савицька
« 4 » _____ 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри міжнародних відносин і суспільних наук
протокол № 9 від 3 травня 2022 р.
в.о. завідувача кафедри
_____ Стрілець В.В.

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
_____ Макаренко Л.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Регіональна політика ЄС

спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Грушецький Б. П., кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Регіональна політика ЄС

Спеціальність, освітній ступінь, освітня програма		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2022/23 н. р.	2022/23
Семестр	2	2
Лекційні заняття	15 год.	6
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год.	108
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	1/1 год. 1/1 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів розуміння регіональної політики Європейського Союзу як унікального інтеграційного об'єднання у глобальній і регіональній системі міжнародних відносин.

Завдання:

- 1) розкрити основи внутрішньої регіональної політики Європейського Союзу, її функцій і механізмів реалізації;
- 2) висвітлити механізми реалізації транскордонної регіональної Європейського Союзу як учасника світової політики;
- 3) розкрити принципи формування зовнішньої регіональної політики ЄС, головні її напрями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- 1) логіку формування і функціонування регіональної політики ЄС;
- 2) сутність, значення та особливості ідей та концепцій Єдиної Європи, основні етапи та аспекти формування ЄС;
- 3) інституційне забезпечення, механізм прийняття рішень та інструментарій Європейського Союзу у сфері регіональної політики;
- 4) особливості формування політичних та договірно-правових засад співробітництва України з ЄС;

вміти:

- 1) аналізувати та пояснювати процеси, що протікають у взаєминах ЄС з іншими міжнародними партнерами;
- 2) визначати потенціал, статус та роль ЄС у регіональній політиці на різних рівнях.

Набуття компетентностей:

- загальні компетентності:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

- фахові компетентності:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

- програмні результати навчання:

РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини

РН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН13. Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точки зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Внутрішня та транскордонна регіональна політика ЄС

Тема 1. Сутність регіональної політики ЄС

Визначення регіональної політики, її компоненти. Джерела та література з дослідження регіональної політики ЄС. ЄС у системі сучасних міжнародних відносин. Ключові органи ЄС, відповідальні за регіональну політику, та їх компетенції: Європейський комісар зі зближення та реформ. Генеральний директорат регіональної та міської політики Європейської Комісії, Комітет регіонів ЄС. Вплив пандемії COVID-19 на регіональну політику ЄС.

Тема 2. Внутрішня регіональна політика ЄС

Політика згуртування ЄС і її мета. Класифікація регіонів ЄС за розмірами та рівнем розвитку. Європейські структурні та інноваційні фонди. Європейський фонд регіонального розвитку. Програми Interreg. Діяльність європейських регіональних асоціацій. Відкриті тижні європейських регіонів (European Open Days Week). Результати та наслідки регіональної політики ЄС. Приклади успішних регіональних проєктів (Grande Région, Greece–Bulgaria European Territorial Cooperation Programme).

Тема 3. Транскордонна регіональна політика ЄС

Сутність і завдання транскордонного співробітництва. Правові інструменти транскордонного співробітництва в ЄС. Напрями транскордонного співробітництва. Транскордонні євро регіони. Успішні приклади транскордонної регіональної співпраці (ENPI Italy–Tunisia CBC Programme).

Тема 4. Роль України у транскордонній регіональній політиці ЄС

Нормативно-правова основа транскордонного співробітництва в Україні. Транскордонне та регіональне співробітництво в Угоді про асоціацію Україною та ЄС (ст. 27). Активізація транскордонного співробітництва України в умовах Політики сусідства. Роль і місце транскордонного співробітництва в системі регіонального розвитку. Розвиток євро регіонів за участю України: Дністер (Україна-Молдова), Буг (Україна-Польща-Білорусь), Карпати (Україна-Польща-Угорщина-Румунія-Словаччина), Нижній Дунай (Україна-Румунія-Молдова). Участь України в реалізації Стратегії ЄС щодо Дунайського регіону. Програми ЄС для стимулювання транскордонного співробітництва з Україною та іншими сусідніми країнами

Змістовий модуль 2.

Зовнішня регіональна політика ЄС

Тема 5. Співробітництво з європейськими країнами, що не входять у ЄС. Політика розширення ЄС

Копенгагенські критерії розширення ЄС та основні етапи реалізації політики розширення. Основні етапи розширення співробітництва та набуття членства у ЄС. Європейська інтеграція Західних Балкан. Угоди про стабілізацію та асоціацію (УСА) з балканськими країнами. Проблеми набуття Туреччиною членства у ЄС. Відносини ЄС з країнами Європейської зони вільної торгівлі (EFTA).

Тема 6. Політика сусідства Європейського Союзу. Європейський Союз і Україна

Політика сусідства ЄС та концепція ЄС «Ширша Європа». Програма ЄС «Східне партнерство». Відносини з Білоруссю та Молдовою. Відносини ЄС з країнами Закавказзя. Проектний простір Чорноморської Синергії. Середземноморська політика ЄС. Євро-середземноморське співробітництво (Барселонський процес). Основні партнери ЄС у Середземноморській політиці. Програма MEDA: основні завдання та етапи реалізації. Середземноморський Союз та Союз для Середземномор'я.

Еволюція розвитку відносин ЄС і України. Нормативно-інституціональні аспекти євроінтеграційного поступу України. Здобутки української держави на шляху адаптації національного законодавства до стандартів ЄС. Результати і досвід реалізації проектів ЄС в Україні. Особливості політичного діалогу Україна – ЄС. Євроінтеграційні перспективи України. Євроінтеграційна проблематика у спектрі досліджень вітчизняних науковців.

Тема 7. Трансатлантичні відносини

Договірно-правова основа відносин ЄС з США і Канадою. Правовий зміст економічних відносин з США. Трансатлантична хартія ЄС-США (1990 р.), Нова Трансатлантична Програма (Мадрид, 1995 р.). Торговельні відносини та інвестиції. Валютна конкуренція з США. Політичні, безпекові, культурно-освітні та інші гуманітарні відносини ЄС з США. Угода про торгівлю та економічне співробітництво між ЄС та Канадою (1976 р.). Трансатлантична декларація ЄС - Канада (1990 р.).

Тема 8. Співробітництво Європейського Союзу з країнами Азії, Африки та Латинської Америки

Значення держав Азії у зовнішній політиці ЄС. Співробітництво з державами Південно-Західної Азії у сфері безпеки та енергетики. Співробітництво з державами Південно-Східної Азії та АСЕАН. Стратегічне співробітництво з Японією. Угоди про співробітництво ЄС з Китаєм. Особливості співробітництва ЄС-Індія. Нормативно-правова та інституційна база співробітництва з країнами Африки та Латинської Америки. Співробітництво в галузях безпеки та оборони. Гуманітарна допомога

країнам, що розвиваються. Система генеральних преференцій у зовнішній торгівлі ЄС з країнами, що розвиваються. Інституційні рамки співробітництва з країнами АКР (Африки, Карибського та Тихоокеанського басейнів). Ломейські угоди. Угоди в Котону. Програми STABEX та MINEX. Проблеми та перспективи співробітництва ЄС з країнами Латинської Америки.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Внутрішня та транскордонна регіональна політика ЄС												
Тема 1. Сутність регіональної політики ЄС	16	2	2			12	15	1				14
Тема 2. Внутрішня регіональна політика ЄС	16	2	2			12	15	1	1			13
Тема 3. Транскордонна регіональна політика ЄС	16	2	2			12	15		1			14
Тема 4. Роль України у транскордонній регіональній політиці ЄС	8	1	1			6	15	1	1			13
Разом за змістовим модулем 1	56	7	7			42	60	3	3			54
Змістовий модуль 2. Основні напрями спільної зовнішньої політики ЄС												
Тема 5. Співробітництво з європейськими країнами, що не входять у ЄС. Політика розширення ЄС	16	2	2			12	15	1	1			13
Тема 6. Політика сусідства Європейського Союзу. Європейський Союз і Україна	16	2	2			12	15	1	1			13

Тема 7. Трансатлантичні відносини	16	2	2			12	15		1			14
Тема 8. Співробітництво Європейського Союзу з країнами Азії, Африки та Латинської Америки	16	2	2			12	15	1				14
Разом за змістовим модулем 2	64	8	8			48	60	3	3			54
Усього годин	120	15	15			90	120	6	6			108

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність регіональної політики ЄС	1
2	Внутрішня регіональна політика ЄС	2
3	Транскордонна регіональна політика ЄС	2
4	Роль України у транскордонній регіональній політиці ЄС	1
5	Співробітництво з європейськими країнами, що не входять у ЄС. Політика розширення ЄС	2
6	Політика сусідства Європейського Союзу. Європейський Союз і Україна	2
7	Трансатлантичні відносини	2
8	Співробітництво Європейського Союзу з країнами Азії, Африки та Латинської Америки	2
	Разом	15

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Передумови європейської інтеграції. Етап галузевої інтеграції та юридичного оформлення інтеграційних ініціатив.
2. Етап економічної інтеграції ЄС. Створення багатогалузевої економічної спільноти.
3. Організаційне об'єднання Європейських співтовариств. Перші спроби розширення.
4. Криза Європейських співтовариств.
5. Започаткування європейського політичного співробітництва. Єдиний Європейський Акт.

6. Заснування Європейського Союзу. Маастрихтський договір про Європейський Союз.
7. Амстердамський договір. Ніццький договір. Розробка і прийняття Конституції для Європи.
8. Лісабонський договір та його ратифікація.
9. Цілі Європейського Союзу. Цінності Союзу. Компетенція Європейського Союзу. Державний суверенітет.
10. Склад Європейського Союзу. Умови та порядок вступу до організації.
11. Офіційні символи Європейського Союзу. Мови Європейського Союзу. Розташування інститутів і органів Європейського Союзу.
12. Інституційна структура Європейського Союзу.
13. Європейська Рада.
14. Законодавчі органи ЄС: Рада ЄС – головний законодавець ЄС, Європейський Парламент – представник народів Союзу.
15. Європейська Комісія як головний виконавчий орган ЄС.
16. Суд Європейських Спільнот.
17. Рахункова палата. Дорадчі органи. Комітет регіонів. Фінансові органи.
18. Місце та роль ЄС у світовій політиці та міжнародних відносинах. Суть, завдання зовнішньої політики ЄС.
19. Основні напрями СЗБП ЄС. Інституційна структура зовнішньої політики ЄС. Історичні етапи формування зовнішньої політики ЄС.
20. Договірно-правова основа та основні напрями діяльності СПБО ЄС.
21. Проблеми подолання протиріч у питаннях безпеки та оборони між ЄС, НАТО та ОБСЄ.
22. Роль Європейського Союзу у міжнародних відносинах та особливості його міжнародної правосуб'єктності
23. Роль ЄС у вирішенні глобальних проблем. Боротьба з глобальною зміною клімату в ЄС.
24. Співробітництво з європейськими країнами, що не входять у ЄС.
25. Політика розширення ЄС
26. Європейська інтеграція Західних Балкан. Угоди про стабілізацію та асоціацію (УСА) з балканськими країнами.
27. Проблеми набуття Туреччиною членства у ЄС.
28. Відносини ЄС з Росією та Білоруссю.
29. Політика сусідства ЄС та концепція ЄС «Ширша Європа».
30. Програма ЄС «Східне партнерство». Відносини ЄС з Молдовою.
31. Відносини ЄС з країнами Південного Кавказу.
32. Проектний простір Чорноморської Синергії.
33. Середземноморська політика ЄС. Євро-середземноморське співробітництво (Барселонський процес). Основні партнери ЄС у Середземноморській політиці.
34. Програма MEDA: основні завдання та етапи реалізації.
35. Середземноморський Союз та Союз для Середземномор'я.

36. Еволюція розвитку відносин ЄС і України.
37. Нормативно-інституціональні аспекти євроінтеграційного поступу України.
38. Угода про асоціацію між ЄС і Україною: ухвалення та імплементація положень.
39. Здобутки української держави на шляху адаптації національного законодавства до стандартів ЄС.
40. Результати і досвід реалізації проектів ЄС в Україні.
41. Особливості політичного діалогу Україна – ЄС.
42. Євроінтеграційні перспективи України.
43. Євроінтеграційна проблематика у спектрі досліджень вітчизняних науковців.
44. Договірно-правова основа відносин ЄС з США і Канадою.
45. Правовий зміст економічних відносин з США.
46. Трансатлантична хартія ЄС-США (1990 р.), Нова Трансатлантична Програма (Мадрид, 1995 р.).
47. Торговельні відносини ЄС і США. Валютна конкуренція з США.
48. Політичні, безпекові, культурно-освітні та інші гуманітарні відносини ЄС з США.
49. Угода про торгівлю та економічне співробітництво між ЄС та Канадою (1976 р.). Трансатлантична декларація ЄС - Канада (1990 р.).
50. Значення держав Азії у зовнішній політиці ЄС.
51. Співробітництво з державами Південно-Західної Азії у сфері безпеки та енергетики.
52. Співробітництво з державами Південно-Східної Азії та АСЕАН.
53. Стратегічне співробітництво з Японією.
54. Угоди про співробітництво ЄС з Китаєм.
55. Особливості співробітництва ЄС-Індія.
56. Нормативно-правова та інституційна база співробітництва з країнами Африки та Латинської Америки.
57. Співробітництво ЄС з країнами Азії в галузях безпеки та оборони.
58. Гуманітарна допомога країнам, що розвиваються.
59. Система генеральних преференцій у зовнішній торгівлі ЄС з країнами, що розвиваються.
60. Інституційні рамки співробітництва з країнами АКР (Африки, Карибського та Тихоокеанського басейнів).
61. Ломейські угоди. Угоди в Котону. Програми STABEX та MINEX.
62. Проблеми та перспективи співробітництва ЄС з країнами Латинської Америки.

1. Першим Співтовариством за часом створення було Європейське

- 1) економічне співтовариство;
- 2) політичне співтовариство;
- 3) співтовариство вугілля і сталі;
- 4) оборонне співтовариство.

2. Європейський Союз був заснований

- 1) Єдиним Європейським актом 1987 р.;

- 2) Маастрихтським договором 1992 р.;
- 3) Лісабонським договором 2007 р.;
- 4) Амстердамським договором 1997 р.

3. *Принцип, згідно з яким у сферах, що не належать до виключної компетенції ЄС, Союз діє лише в тому обсязі, у якому держави-члени не можуть належним чином досягти цілей запропонованого заходу на центральному, регіональному або місцевому рівнях, а натомість це краще здійснити на рівні Союзу з огляду на масштаби або результати запропонованих заходів, – це принцип*

- 1) верховенства права ЄС;
- 2) субсидіарності;
- 3) пропорційності;
- 4) прямої дії права ЄС.

4. *Спільний внутрішній ринок передбачає*

- 1) вільний рух товарів, капіталів, робочої сили та послуг;
- 2) уніфікацію правил торгівлі з третіми державами та запровадження спільної грошової одиниці;
- 3) вільний рух товарів, капіталів та робочої сили;
- 4) вільний рух товарів, капіталів, робочої сили та послуг, уніфікацію правил торгівлі з третіми державами та запровадження спільної грошової одиниці.

5. *Контроль за виконанням бюджету ЄС здійснює*

- 1) Європейський парламент;
- 2) Рахункова палата;
- 3) Суд ЄС;
- 4) Комісія ЄС.

6. *Бюджет ЄС ухвалює*

- 1) Рахункова палата ЄС;
- 2) Рада ЄС за погодженням з Європейським парламентом;
- 3) Європейська рада за погодженням з державами-членами;
- 4) Європейський центральний банк.

7. *Виконання бюджету ЄС здійснює*

- 1) Рада ЄС;
- 2) Рахункова палата (Палата аудиторів) ;
- 3) Комісія ЄС;
- 4) Європейський центральний банк та Європейський інвестиційний банк.

8. *Європейський Союз набув правосуб'єктності згідно з*

- 1) Маастрихтським договором 1992 р.;
- 2) Лісабонським договором 2007 р.;
- 3) Амстердамським договором;
- 4) правосуб'єктність Європейського Союзу перебуває на стадії формування.

9. *Держава-кандидат на вступ до ЄС – це держава,*

- 1) що бажає вступити до ЄС і прийняла відповідне рішення на національному рівні;
- 2) яка подала офіційну заявку на вступ до ЄС;

- 3) з якою відкриті переговори про вступ;
- 4) що бажає вступити в ЄС та відповідає всім критеріям вступу.

10. Право на добровільний вихід з Європейського Союзу

- 1) передбачено в Договорі про Європейський Союз;
- 2) закріплене в Хартії про основоположні права ЄС;
- 3) передбачено в Договорі про функціонування ЄС;
- 4) нормативно не визначено.

11. Додаткові критерії до держав, що прагнуть вступити до Європейського Союзу, були ухвалені

- 1) на засіданні Європейської ради в Копенгагені;
- 2) на засіданні Європейської ради у Страсбурзі.
- 3) Судом ЄС у Люксембурзі;
- 4) на спільному засіданні Ради ЄС, Комісії ЄС та представників урядів держав – членів ЄС у Брюсселі.

12. Інституцією, що розробляє політичні орієнтири ЄС, є

- 1) Рада ЄС;
- 2) Європейська рада;
- 3) Рада Європи;
- 4) Європейська комісія.

13. Який з інститутів Європейського Союзу виконує здебільшого виконавчі функції?

- 1) Рада Європейського Союзу;
- 2) Європейська комісія;
- 3) Рахункова палата;
- 4) Європейська рада.

14. Органом, що обирається шляхом прямого волевиявлення громадян ЄС, є

- 1) Президент Європейської ради;
- 2) Рада ЄС;
- 3) Європейський парламент;
- 4) Європейська рада.

15. Дорадчими органами ЄС є

- 1) Економічно-соціальний комітет;
- 2) Комітет регіонів;
- 3) Економічно-соціальний комітет та Комітет регіонів;
- 4) Економічно-соціальний комітет та Європейський центральний банк.

16. COREPER (Комітет постійних представників урядів держав-членів) відповідає за підготовку роботи

- 1) Європейської ради;
- 2) Ради ЄС;
- 3) Комісії ЄС та Європейського парламенту;
- 4) Ради ЄС та Європейської ради.

17. Верховний представник ЄС з питань закордонних справ і політики безпеки

- 1) є одним із заступників голови Комісії ЄС та головує в Раді із закордонних справ;

2) очолює Комісію ЄС з питань спільної закордонної політики і політики безпеки;

3) є заступником голови Європейської ради;

4) очолює Європейську раду.

18. До Європейської служби з питань зовнішньої діяльності входять

1) представники дипломатичних служб держав-членів;

2) посадові особи Генерального секретаріату Ради та Комісії та посадовці, делеговані з національних дипломатичних служб держав-членів;

3) посадові особи Генерального секретаріату Європейського парламенту та посадовці, делеговані з національних дипломатичних служб держав-членів;

4) представники дипломатичних служб держав-членів та посадові особи Генерального секретаріату Ради.

19. Регламенти Європейського Союзу – це

1) нормативно-правові акти Європейського Союзу обов'язкової сили та прямої дії на його території;

2) нормативно-правові акти Європейського Союзу обов'язкової сили для кожної держави-члена, котрій вони адресовані, щодо результату, при цьому вони залишають за нею вибір методів і форм досягнення цього результату;

3) акти, що регламентують роботу установ ЄС;

4) індивідуальні акти ЄС.

20. Законодавчий процес в ЄС знаходить вираження у

1) звичайній законодавчій процедурі та спеціальній законодавчій процедурі;

2) єдиній законодавчій процедурі;

3) процедурі спільного прийняття рішень, процедури консультації та процедурі співробітництва;

4) процедурі прийняття загальнообов'язкових нормативних актів в ЄС та у державах-членах.

8. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання:

1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;

2) методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;

3) методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

Перша група методів включає в себе вербальні методи передачі і сприймання навчальної інформації (лекція, розповідь), наочні (зображення, презентації, відео), практичні (вправи, групові й індивідуальні завдання). В межах самостійної роботи студентів передбачається робота з джерелами (монографії, збірники статей, періодичні видання, інтернет-ресурсами), опрацювання методичних матеріалів, підготовка до виконання творчих завдань.

Під час вивчення курсу активно використовуються інтерактивні методи та проблемно-пошукові методи навчання. Ефективним є і використання навчальних дискусій, проведення дебатів.

9. Форми контролю

Методи поточного контролю: поточне тестування, індивідуальні опитування, фронтальне опитування, перевірка домашніх завдань, перевірка індивідуальних завдань.

Методи модульного контролю: письмова контрольна робота, підсумкове тестування.

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма.
2. Конспект лекцій.
3. Матеріали до практичних занять та самостійної роботи студентів.
4. Критерії оцінки успішності студентів.
5. Перелік контрольних питань за кожним зі змістових модулів дисципліни, які виносяться на підсумкову форму контролю.
6. Нормативні джерела, підручники, навчальні посібники, наукова література, визначені у списку рекомендованої літератури.
7. Інформаційні ресурси.

12. Рекомендована література

Основна

1. Макаренко М., Хомутенко Л. Європейська інтеграція. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 344 с.
2. Мальська М. П., Антонюк Н. В. Основи європейської інтеграції: підручник. – Київ: Центр учбової літератури, 2020. – 320 с.
3. Мідделаар Л. Нова політика Європи. Десять років політичних криз. Київ: Дух і літера, 2021. 408 с.
4. Borell J. European Foreign Policy in Times of Covid-19. Luxembourg, 2021. 301 p.
5. Europe – Against the Tide / Ed. by M. Waechter, H. Marhold. Baden-Baden, 2018. 168 p.
6. Fear and Uncertainty in Europe: The Return to Realism? / Ed. by R. Belloni, V. Della Sala, P. Viotti. Cham, 2019. 292 p.
7. Morillas P. Strategy-Making in the EU: From Foreign and Security Policy to External Action. Cham, 2019. 202 p.
8. Riddervold M. The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration. Cham, 2018. 240 p.
9. Shaping the EU Global Strategy / Ed. by N. Chaban, M. Holland. Cham, 2019. 272 p.
10. Views on the progress of CSDP / Ed. by F. Bellou, D. Fiott. Luxembourg, 2020. 163 p.

Допоміжна

1. Асоціація як новий формат відносин України з Європейським Союзом: політичний, правовий, економічний та інформаційний аспекти / За ред. В. В. Копійка, М. С. Дорошко, О. Ю. Кондратенко. Київ: Київський університет, 2018. 388 с.
2. Голслах Й. Сила раю. Як Європа може бути попереду в азійському сторіччі. Київ: Темпора, 2016. 354 с.
3. Гуцало Л. В. Регіональна політика ЄС в умовах пандемії COVID-19 // Грааль науки. 2021. № 9. С. 305-309.
4. Давимука С. А., Куйбіда В. С., Федулова Л. І. Тенденції розвитку нової регіональної політики країн-членів Європейського Союзу // Регіональна економіка 2019, №1. С. 76-87.
5. Загребельний І. Європейські хроніки. Київ: Markobook, 2020. 128 с.
6. Кваша С.М., Файчук О.М., Файчук О.В. Європейська економічна інтеграція: навчальний посібник. К.: НУБіП України, 2019. 282 с.
7. Кордон М. Європейська та євроатлантична інтеграція України. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 172 с.
8. Мідделаар Л. Перехід до Європи: як континент став союзом. Київ: Дух і літера, 2018. 576 с. Монне Ж. Спогади. Харків: Фоліо, 2017. 576 с.
9. Нова Європа. Львів: Видавництво старого лева, 2018. 176 с.

10. Оцінка інтеграції України до європейського економічного простору : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». – Електрон. дані. – К., 2021. – 493 с.
11. Ткаченко К. Праві двері зліва. Київ: Критика, 2019. 380 с.
12. Alcaro R. Europe and Iran's Nuclear Crisis. Cham, 2018. 293 p.
13. Challenges in Europe: Indian Perspectives / Ed. by G. Sachdeva. Singapore, 2019. 376 p.
14. Helwig N., Siddi M. German Leadership in the Foreign and Security Policy of the European Union // German Politics. 2020. Vol. 29, No. 1. P. 1-7.
15. Mason D. S. A Concise History of Modern Europe: Liberty, Equality, Solidarity. Lanham, 2019. 235 p.
16. Political values in Europe-China relations. Stockholm, 2018. 96 p.
17. The Europeanisation of the Western Balkans: A Failure of EU Conditionality? Cham, 2019. 250 p.
18. Viceré M. G. A. The High Representative and EU Foreign Policy Integration: A Comparative Study of Kosovo and Ukraine. Cham, 2018. 274 p.
19. Wright N. The EU's Common Foreign and Security Policy in Germany and the UK. Cham, 2019. 309 p.

13. Інформаційні ресурси

- 1) mon.gov.ua – Міністерство освіти і науки
- 2) mfa.gov.ua – Міністерство закордонних справ
- 3) un.org – ООН
- 4) Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки : міжвід. зб. наук. пр. - http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=REF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Mzu
- 5) EdEra: LAW101 Людина та держава. Правила гри [Онлайн-курс]. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra+LAW101+law101/info>
- 6) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbu.gov.ua>
- 7) Global Conflict Tracker. - <http://www.cfr.org/global/global-conflict-tracker/p32137#!/>
- 8) International Journal of Conflict and Violence. - <http://www.ijcv.org/index.php/ijcv/index>
- 9) Journal of Global Peace and Conflict. - <http://jgpcnet.com>
- 10) Міжнародні відносини. Серія : Політичні науки : електрон. видання - http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=REF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=mvpn